

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:			
	Helyeken	Viáskére	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hóra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Nagy ítélet.

Debreczen. márczius 29.

Franciaországra ki van mondva az ítélet: a nemzet nem szaporodik a, halálozások száma régóta telümulja a születések számát.

Magyarországon sem lehetnek e tekintetben valami rózsások az állapotok. Csaljuk magunkat, ha a galicziai bevándorló — megértvén az áramlattal való uszás előnyét — magát szinmagyarnak vallja, ha az előléptetést, főnöki kegyet hajhászó alkalmazott magyar nevet vált, ezt a mesterséges uton való szaporodást a nemzet virágzásának javára írjuk és jól esnek nekünk, ha virágozik és sokasodik Árpád népe a pápiroson.

Hanem aztán ne emlegessük a tönkre ment vidékeket, melyeken százezzrel satnyul el a nép a rossz táplakozás, a nehéz megélhetés miatt. Ne emlegessük, hogy a mig az egyik kapun tolul befelé a népusztító nemzetünk testén holttestet képező, vagyontalan elem, a másikon szomoruan vonul Amerikába, Romániába a hasznos, munkás emberanyag, Magyarország őslakossága. A vidék közegészségi viszonyai silányak; a népet nem oktatják ki népies iratokban, a templom szószékéről, az iskolában és népszerű előadásokban nem világosítják fel a közegészség követelményeiről, engedik, hogy a babona, a tisztátalanság, az elhagyatottság folytassa irtó munkáját e szerencsétlen népfaj között.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

CZIRENEI SIMON.

(A szentírásból.)

Megráltóm! a súlyos keresztjét
Ugy-e maiglan viseled?
Hiszen ma is vad gyűlölettel
Verik egymást az emberek.

Elnyomja gyöngét a hatalmas,
A dus bőségéből nem ád,
S ki meg nem értett — Üdvözítóm!
Legbőlebbnek véli magát!

Bűnös bitója, gyilkosságuk,
Lélekvevő ércz, köfalak,
Véres trón, jogtalan bíróségek
Az ércz, a szén — mély föld alatt...

Mindennek sulya rád borúl, óh
Világmegváltó! S érezed
Hogy mindezeknél sulyosabb még
E földi telkiismeret...

Miként segítsek terheden? hisz
Bűnökbe estem én magam!
Megsulyosítóm keresztjét,
Én is, melyet viselsz, uram!

A templomnak ebben az irányban különösen egy nagy teendője lenne. Ültesse a nép szívébe a gyermek-szeretet kiháló érzését. Ugy vallásos, mint hazafias szempontokból tüntesse fel a népnek, hogy egy vétkeesen elüzt, gondatlanul pusztulni engedett gyermek egyaránt vesztesége Istennek és a nemzetnek. A zsebelyi és nagykorósi gyermekirtás és annyi még ösmeretlen büntett nagy része meg lett volna akadályozható, ha a nép lelkét a vallás, a hazafiság, a tudomány egyaránt siet megmenteni vezérszavai, oktatásai, tanítása által. Szörnyűség az, hogy a magyar anya tehernek tekinti Isten áldását, a magyar állam nem őrangyala az ártatlan csecsemőknek.

A városokban is mind meg van az babona, az a nyomoruság, az a nembánomság, mely a vidéken űzi népusztító munkáját. Járul hozzá egy másik veszedelem, melytől a falu romlatlan népe fokozottabb mértékben van megóva; ez pedig az erkölcsstelenség, a személtelenség annyi kikeresett, kifinomított neme és alkalmá, hogy a romlandóbb természet lépten-nyomba beléeshetik a divatos élvezetek czifra törébe. Igazán érthetlen a németeknek a „Lex Heinze“ elleni műharagja, a mikor — hogy löböt ne emlitsünk — nem látják be, hogy milyen erkölcsi és anyagi hatása lehet egy romlatlan lelkű, tapasztalatlan 14—16 éves ifjura a kirakatban látható Chimay-kép, Handlerféle könyv, a szinpadról végig élvezett vetett ágyas darab és a „Pikáns lapok“. A mai szindarabból

és irodalomból az'anya, a hitves, a nő megvetését tanuljuk meg, de a nő is tanul valamit, a mi az anya, a hitves és a nő hivatását megmételjezi.

Imé, ily sok minden tényező járul az iránt közre, hogy Magyarországra is kimondassék a nagy ítélet, melynek sulya alatt Franciaország roskadozik. Árpád 120.000 emberrel szerezte Magyarországot, mi Árpád legdrágább örökségét, a magyar vért, magyar életet pazaroljuk és még csak szándokát nem látjuk annak, hogy a nemzet vezetői elébe vágjanak a nemzet nagy pésztlulásának!

(r e.)

Lukács László pénzügyminiszter távozásáról beszélnek ismét a lapok s távozásához olyan és annyi kombinációt fűznek, hogy lehetetlen valamennyivel külön foglalkozni. Illetékes forrásból nyert információ alapján jelenti ki a „Magyar Nemzet“, hogy a mint az erre vonatkozó korábbi hírek, akként az ujjabbak sem felelnek meg a valóságoknak s Lukácsnak egyáltalán nincs szándékában állását ott hagyni.

A radnai választás. Radnán a választás tegnap déli 1 órakor véget ért. Vancsó dr.-nak ugyanis ekkor 704 szavazata volt, míg Nemess dr.-nak csak 97. Nemes erre visszalépett s így a kerület országgyűlési képviselőjének Vancsó dr.-t kiáltották ki.

zalmakalappal, fehér keztyűben, világoskék manzsettával.)

A hiéna: Csinos hölgyike!
Egy barátja: Az ám; menjünk utána!

A hölgy (pirulva sietni kezd).
A hiéna (ugy, hogy a hölgy is meghallja): Csinos a kicsike... igazán kedvemre való!

A barátja: Pompás! Csak a ruhája egy kicsit különbözködő

A hiéna: A nyaka kissé ferde...
A barátja: A karja vastag...
A hiéna: A cipőjét végeladáson vette.

A barátja: Látszik. Olyan nagy, — mint egy csónak. Mert a lába piczi.

A hiéna: Meg fogom szólítani.
A barátja: És ha a férje jönnetalál?

A hiéna: Azzal nem törődöm. Nagyszerű! Egy férjjel csak elbirok!

A hölgy (egyre izgatottabban siet).
A hiéna: Ne siessen, kicsike, ugyis utólérem! Bár jönne a férje: igazán szeretném. Egy kis jelenet a korzói uton, egy kis összeszólalkozás, névjegycsere, bárbaj...

A hölgy (találkozik a férjével): Jó es tét édes! Ugy örülök, hogy találkoztunk!

Két ficsur kísér és olyan szemtelenül viselkedik...

A férj: Hol vannak?

Oh, lettem volna bár Simon, kit
Hajdanta Czirene szüle.
S midőn te kimutadra kettél,
Földjéről haza készüle.

Keresztfűd' edzett vállá vitte,
Emigy kísért a Golgotán...
Mért nem akadt, nem, hogy keresztet
Vinné, több Simon ezután!

Ki várna, megráltónk? Elég, ha
Születnék újra Simon, itt,
Ki rajtad könnyit, bünt javit és
Letörli busak könnyeit.

Ma gyöngé nép él, guny-keresztjét
Se bírna, roskadozva jár,
Elég, ha egy siratja Jézust...
A más — hitlen kaczagja bár!

Gáspár Imre.

Hiénák.

Összeszedtem néhány hiénafajtát. Van szerencsém őket a következőkben bemutatni, egy-egy kis jelenetben, az ő rendes működési terükön.

I.

Az aszfalthiéna.

(Alkonyat felé a Korzón jár. — Áttört

Gyöngérszuró.

(Jókai, Jászai. — Vigasz Horánszkyknak. — Az automobil. — A napidíj)

márczius 29.

Jászai Marit kiüldözték a nemzeti színházból. Minek ott a magyar történelmi dráma, minek az igazi nagyszabású, nemes művészet?

Jókai Mór a Vígsházának ír szindarabot. Minek a nemzet első színházának a világhírű lángelme munkája?

Imé, ez a Nemzeti Színház legújabb ideyének mérlege:

Veszteség:

Jászai Mari.
Jókai Mór.
Csillag Teréz.

Magyar nemzeti irány.

Klasszicitás.

Nyereség.

Gróf Keglevich István.

Azt hisszük, hogy az ilyen mérleg után már csupán a... eső d következhetik!

Horánszky Nándor ellen folyik most az országos hajszá.

Ne törődjék a rágalmakkal. Jusson eszébe az öreg Péter komornyik esete, a ki előtt panaszkodott a fiatal inas, hogy grófia les zam ar a z ta.

— Hej édes fiam, vigasztalta az öreg komornyik, talán számár sincs annyi a földön, a hányzor engem leszamaraztak!

Kérdezz meg csak Tisza Kálmántól; ez is megmondja neki, hogy egy kis parázs rágalmától még nem pusztul el az ember!

A hölgy (hátraforulva): Érdekes... az imént még itt voltak... Mintha elnyelte volna őket a föld!

II.

A párbajhiéna.

(A lövésznyen vagy egyéb olyan helyen, ahol sokan vannak.)

A hiéna: Te Pali, ugy veszem észre, hogy az az ember fiksziroz téged.

Pali: Dehogy fiksziroz. Nézi a nyakendőmet. Bizonyára tetszik neki.

A hiéna: Nézi, de gunyosan nézi. Én nem vagyok hecczmájszter, de ezt nem tűrném.

Pali: Ugyan kérlek! (Tovább sétálnak.)

A hiéna: Nézd, megint itt van az az ember. Ez határozottan üldöz téged.

Pali: Dehogy üldöz! Sétál... Nem járhat repülőgépen.

A hiéna: De milyen mogorván néz.

Pali: Azért mert szemmel tartod. Hagyd békén.

A hiéna: Tessék, most hirtelen elfordult! (Dühösen): Én nem tűrném, hogy nekem valaki így nyilvánosan hátat fordítsa.

Pali: Baj is az!

A hiéna: Felelősségre fogom vonni!

Pali: Ugyan hagyd!

A hiéna: Nem hagyom! Nézz oda... most megint idebámul. Szemtelenjegy ficzkó!

(Erősen a szemé közé néz. Az idegen elneveti magát.) Most nevet!

Pali: Gyere menjünk.

A hiéna (rákiált az idegenre): Mit vigyorog a barátomra!

Az idegen: Semmi köze hozzá!

A hiéna: Pali, gyorsan a névjegyedet. Add oda neki erre a sértésre. (Pali az idegennek névjegyét cseréli.)

A hiéna (sugárzó arccal): Én leszek az egyik segéded.

Pali: Köszönöm.

Van már automobil, a mely leveri a lovas fogatokat, de azért minden benzines, villanyos motor és bicikli dacára — még mindig divatos Debreczenben a szegény kis mesterinasok erejére berendezett talyiga-vonszolás.

Ló se bírná el, annyi terhet kell egykét gyerekeknek vonszolnia a lelketlen gazda parancsára.

A debreczeni automobil e nemére felhívjuk a rendőrség figyelmét!

Németországban azt követelik, hogy a képviselők annyi napidíjat kapjanak, a hányzor az ülésben megjelentek. A ki nem jelenik meg, nem kap napidíjat.

Nálunk is ideje lenne e kis változás behozatala. Nem lennének többé az ülések határozat-képtelenek.

De nem is vállalkoznék mindenki képviselőségre, ha a napdíjért meg is kellene szolgálni!

Olaj-ütő.

A kendőző szerekről.

— Irta: Harmath Lujza. —

A divat hőbortja kiterjed minden szükségletünkre és az embert önön rabszolgájává teszi. Csodálatos, hogy mennyire uralkodik lényünkön. A századvégi ember mindenben szereti szabad független gondolkozását fitogtatni, realis akar lenni, hirdeti, hogy nem tűr rablanczot és ime, divat ő fensége előtt mégis földig hajol s követi vakon, önállóág nélkül.

Vannak nők (s fájdalom, vannak férfiak is) akik majdnem ennek áldozzák minden idejüket. Egész tanulmányt csinálnak belőle és végtelen szerencsétlenség éreznék magukat, ha nem állana módjukban külsőleg is kimutatni hódolatukat a társadalmat uraló fejedelem előtt. Semmi sem érdekli őket annyira mint egy új ruhaminta vagy egy új szépítőszert megjelenése a divatlapok hasábjain és semmi sem okoz nagyobb örömet, mintha azt bármi áldozattal megszerezhetik. Különösen a reklámos kendőző szerek csinálnak forradalmat a boudoirokban, azok az örök ifjúságot ígérő drága szerek. A toilette-asztal arúnálját egy új tégelylyel szaporítani ez minden törekvésük. És el lehet hanyagolva a ház, a férj, a gyermek, csak a toilette-asztal nem. És okvetlen a szép szemek könyveibe kerül és végtelen ideges fájdalmakat okoz. És sehol annyi visszaélés, annyi lelketlen üzelmek nem folynak, mint az ugynevezott kendőző szereknél. Drága pénzért hitvány dolgok, nagy ígéretek mellett ártalmas, lelkiismeretlenül össze állított kotyvalékok. Azok a bársonyos arczbört ígérő szerek elégszer korai ránczokat okoznak s azok az eper ajkak mázai megrontják az ép fogakat s csakhamar rendes látogatói lesznek fogmű termeknek az ily divatbabok. Szemök ragyogása elhomályosul, látásuk meggyengül és fejük reszketős lesz.

Nem lehetünk eléggé óvatosak az efélékkel szemben.

Ismerek egy szép asszonyt, kinek az első s z h a j s z á l majd elvette az eszét és sietett végig olvasni legalább is egy tucsat lap hirdetését, mig végre megtalálta a legjobb, legdrágább párisi „regerenator“-t, mely szerint „semmi őszhajszál többé“.

Alig két év alatt szép dus haja elhullt és a színarnyalatok minden skáláján keresztül ment, mig végre ennek folytán azelőtt hófehér fogai is megsárgultak.

Mert ne ámítsuk magunkat azzal, hogy, az eféle szerek nem támadják meg az egész szervezetet.

Egy másik ismerősöm valami lilium kendőcsőt és mosdót használt pár évig. A reklám szerint szép, tejfehér arczbört kölcsönöz annak aki használja és örök ifjúságot ígér.

Szépem teljesen! Még harmincz éves sincs s már is számtalan apró ráncz képződött az arczára, melyeket aztán pinsen a földnek olyan lilium (vagy akármiféle) kendőse, mely leszedje onnan.

Egy fiatal, alig husz éves asszonynak mérges pörsenések lettek az arczán és több speciálista orvoshoz fordult tanácsért. Zink-kendőcsők és szappanok oknélküli használata után, vagdalták, felszurták a pörsenéseket, mig végre valami vértisztító szerekkel elmúlt, de arczbőre annyira tönkre volt téve, hogy ma is himlőhelyesnek néz ki.

Az öreg Kneip páter (Áldott legyen emléke!) azt mondja egyik könyvében, hogy minden b ő r k ü t e g, mely az arczon képződik, a v é r t i s z t á t a l a n s á g á b ó l e r e d. Ez az igaz. Csakis a vér tisztítása által lehet e cunya betegséget gyógyítani alaposan.

Én birtokában vagyok egy Kneip-féle vértisztító theának. Többször kipróbált biztos szer. Ki hozzám fordul, szivesen szolgálok bővebb felvilágosításai e dologban.

Azt hiszem jó szolgálatot teszek azoknak kik ez arczrontó betegségekben szenvednek, mikor ezt közzé teszem.

Nem kendőzés és mégis üdőbbé, tisztábbá teszi az arczbört, mint azok a drága reklámos szerek, melyeket minden lelkiismeret fordulása nélkül árulnak.

Báró Aczél Béla.

(1850—1900)

Igazi főur volt, a ki részt akart venni nemzetnevelésében.

Tiszta jellem a politikában.

Testében edzett ifju nemzedék.

Jó izlés házunk berendezésében.

E három esemény körül mozgott tevékenység.

Általában igen ismert alakja volt a közéletnek; aki nagy tehetség, páratlan munkaképességét önzetlenül értékesítette a társadalom javára.

Az 1896. évi választásoknál jutott be a képviselőházba. V lasztása ellen kérvényeztek de ujra megválasztott. Később pedig lemondott mandátumáról. Rövid képviselősége alatt a pártklubban fejtett ki nagy tevékenységet, azt az irányzatot, amely a szabadelvű pártnak ujjá alakítását célozta, melegen támogatta s az ő csoportját nevezték p u r u s z o k n a k.

Teljesen visszavonulva a politikai pályától, nagy munkaerejét a társadalmi intézményekre vetette. A Park-klub megszületését, felvirágzását s első rangu helyet a nagyvilági társasintézmények között egyenesen neki köszöni. Majd az országos kaszinó felé fordult s mint annak egyik igazgatója, határt nem ismerő áldozatkészséggel emelte a kaszinót. Az igazgatóságból az Egyed-affér miatt vonult ki, midőn tagajánlását (egyed képviselő izraelita levén) a kaszinó visszautasította. Közben buzgólkodott a sporttelep szervezésén, amelylyel a testedző sport terén óhajtott világraszóló intézményt teremteni a fővárosban. Legutolsó nyilvános szereplésének színtere a fővárosi közgyűlés volt, amikor előterjesztette indítványát, hogy állítsák emlékszóba gróf Batthyány Lajosnak.

Atzél Béla 1850. október 29 én született Borosjenőn. A borosjenői Atzél család a bihari apostaghi. erdőkereki és a pozsonyi nagybári és sulli előnévvel bíró családból származik. 1857-ben osztrák bárói rangra emelkedett és 1875-ben a bárói rang Magyarországra is kiterjesztett. báró Atzél Béla atyja István és anyja Hugonnay Emilia grófné korán elhaltak és báró Atzél Béla Lajos bátyjának gondnoksága alá került. Tanulmányait Budapesten végezte. A gimnáziumot a piaristáknál, a jogot az egyetemen Atzél Péter főispánsága alatt Aradvármegyec aljegyzője volt. 1874-ben külföldi utra indult. Ugyanekkor megházasodott, elvette feleségül Glinai Germán György szenátor (román főrendiházi tag) leányát, Ilonát. Beutazta Európának minden városát. Afrikában, Ázsiában és Amerikában is sokat járt.

Halála nagy veszteségünk, nyugodjon békességben!

Vizbe fojtott zsidók.

— Negyven zsidó a Dunába veszett. —

Most olvassuk a romániai zsidók kivándorlásáról ezeket:

Több mint 300 zsidó család szállott hajóra, hogy új hazát keressen Kis-Azsiában. A szerencsétlen kivándorlók nyomora leírhatatlan.

A romániai zsidók nem először jutnak ily sorsra. A hatvanas években még gonoszabbul intézték a zsidók dolgát.

Történt Galaczbán, hogy az ottani fiatal prefektusnak átadták vagy n e g y v e n z s i d ó t, hogy toloncolja ki az ország határain túlra. Kora tavasz volt, a Duna tengerre dagadva hőmpölygött a v á r o s mellett.

A prefektus ur bosszankodott, hogy neki zsidókkal kell bajlódnia, kik az eltoloncoltatás után is mindegyre visszaszökkennek Romániába. Kiadta a rendeletet, hogy rakják egy nagyobb bárkára a száműzötteket s vigyék lefelé a Deltáig.

Késő éjjel indult el a bárka, melyhez egy csolnak is csatolva. A zsidók megkötözve ültek a bárka fenekén, szótlanul, lehorgasztott fővel. Mindössze egy csendőr volt velük s három hajóslégény. Mikor kiértek a széles folyam közepére, a csendőr átmászott a csolnakba, a hajóslégények pedig ki nyitottak egy csapóajtót a bárka fenekén s aztán ők is átugrottak a csolnakra.

A parti molnárok beszéltek, hogy azon az éjjelen vérfagyasztó kiáltásokat hozott a szél a Duna közepe felől. Negyven megkötözött zsidó halálordítását nyelte el a Dura. Ott veszték el lassu halállal, tehetetlenül, míg a sülyedő bárka megtelt vízzel és a hullámok átesaptak fölötté.

A prefektus nyugodtan jelentette másnap Bukares-be, hogy gondoskodott: ne tudjanak a száműzöttek visszatérni.

Mi lett a prefektusból? Ez az ur most Bukarest rendőrfőnöke.

Az abszi.

— Jogoncai értekezés. —

— Irta: Nozdroyiczky Jenő. —

Hiába keresnek a „Pallas Lexicon” nagy A-ja alatt, a jogászéletben fontos szerepet játszó tényező ismertetését, mikor a jogi Lexiconból is kifeledek. Ezért var, — hogy az egyetemet vagy akadémiát nem járt emberiség még a létezéséről sem bir tudomással. Annál inkább ismerik és szeretik még a nevét sem hallani azok, a kik a zöldre festett padok között szent áhitattal szívják magukba Jusitia istenaszony tudományát: a jogászok. Mert bizony az „abszi” akármily rövidnek s igénytelennek tessék is, ugyancsak nagy dolog ám.

Hogy mindjárt a születésénél kezdjem, előre kinyilatkoztatom, hogy a szó nem volapük eredetű, a hogy azt sokan az első halálásra gondolják, hanem a zengzetes latin ki fejezésnek „absentia” (távollé) szellemes rövidítése.

Nyelvészeti szempontból megállja a sarat, nem vitatom, de ha a billiárd-ból „bilit”, az akadémiából „akit”, a kávéházból „kaffát”, a preferánszából „prefit”, az aranyos preparandistákból pedig „prepiket” gyártott a könyvnyedségért rajongó jogász nyelv (különösen az utolsó örvend sűrű használatnak) akkor azt hiszem az „abszi” ellen sem lehet kifo-

gása senkinek. (De csak nyelvészeti szempontból.)

Melyik századból való? — ezt fáradszónalisan kutalásaim daczára sem sikerült kiderítenem, annyit azonban lelkiismerettel mondhatok, hogy az első jogász létezésével teljesen egykoru, (ha ugyan már akkor is olvastak katalógust.)

Jelenősége a joghallgatók szorgalmának megbirálásánál nyomul előtérbe, a mikor is a legtöbb absentia tulajdonosát, indexe alá nem írásával jutalmazták meg a nagyságos urak, ezáltal is biztosítani akarván a legalább egy félévig tartó további együttléte.

Azon tudományszomjas fiatal emberek, kik az intézet iránt való ragaszkodásból csak hosszú évek multán képesek megválni: az ősjogászok. Ezek száma azonban az önzés mai korszakában mindjogban jogy s nem sokára (haszolóan ama bizonyos nemes vadkoz) csak Lithvánia erdősegeiben lesznek találhatók.

— No de térjünk a dologra.

Mi is az az absentia?

Szabatos meghatározását így adom elő: az abszi egy katalógus olvasásánál el nem hangzott jelen, melynek hatása az ellenőrzési szemléken kiáltott jelentől merőben eltérő, a mennyiben ez utóbbiaknál baj, ha az ember jelen (és nem hier) van; a katalógus olvasásnál még nagyobb pech, ha az ember nincs „jelen!”

Aldásnélküli batakáról már fennebb beszéltem, így hát most röviden csak az ellenszereit akarom még megemlíteni, mert hiszen „Japánban tudva vagyom”, hogy minden mérlegnek van ellenmérge, az abszinak pláne három.

Ezek:

1. Járj el pontosan az előadásokra.
2. Ha magadnak nincs kedved, vagy időd, kérd meg a legjobb barátodat, hogy az álljon fel helyetted.

3. Többeket ilyenmü szivessegre föl ne kárj, mert ha hárman állnak föl, végzeted elkerülhetetlen.

A legjobb természetesen az első recept, de hátezzel is úgy vagyunk, mint az igazi orvossággal: keserű; inkább a bizonytalan halásu, de ezukrozott pilulákhoz nyul az ember.

Hogy kis adagban bevéve az „abszi” sem ártalmas s hogy a jogászélet zománzáinak egyik fontos alkotórésze, azt legjobban igazolja az a mondás, hogy „katona fegyver nélkül, jogász abszi nélkül nem ember!”

N A P I H I R E K.

Debreczen, márcz 30.

— A debreczeni könyvtár ritkaságai A „Magyar Minerva” című, most megjelent munkában érdekes adatokat olvassunk a vidéki nagy könyvtárakról. E szerint a debreczeni főiskola nagy könyvtárában 75,523 kötet könyv van; ezek között kilenczven ösnyomtatvány, 1493 kézirat. A könyvtár különös értékei debreczeni írók, református ki-tünőségek kézíratai, továbbá a Debreczeni k o d e x és a L u g o s s y - k o d e x; Arany János Buda halálának eredeti kézírata; C s o k o n a i k é z i r a t o k; 526 darab régi nyomtatvány; a wittenbergi bursz jegyzőkönyve; a debreczeni tanulók anyakönyve 1588 tól 1828-ig, megfelelő jegyzékek.

— Mese márczius végéről. A márcziusi hóeséskor történt. A hó sűrű pihékben hullott alá, a szél süvöltött, az utcasarkon kis leányka ült a fagyos köveken vékony kartonruhácskában és — ibolyát árult. A foga vaczogott a hidegtől és remegő hangon ismételtette:

— Vegyenek ibolyát! Ibolyát vegyenek! Valóban egy kis tányérkában ibolya volt, illatos és majdnem oly kék, mint a leányka keze.

Am az utcán kevesen jártak. És akik jártak, mogorván a gallérjukba húzták a fejüket és a meleg szobára gondoltak, nem pedig az ibolyára. A hideg mind zordonabb lett, a köd nehezebb, a hó sűrűbb. A kis le-

ány a vékony kartonruhácskában lankadtan engedte át magát a fagnak és gépiesen rebegte:

— Vegyenek ibolyát! Ibolyát vegyenek!

Aztán a hideg lett az ur. A kis leány lehuzta bágyadtan a szeméit, a fejecskéje a vasrácsra hanyatlott, dermedt kezéből szét-hullottak az ibolyák a ruhájára.

Arra járt valami érzékeny szívű festő vázlatot csinált róla a képéhez és tovább ment. Aztán arra járt egy rideg szívű rendőr, felköltötte a kis leányt bevitte a rendőrségre és adatott neki forró levest és meleg ágyat...

— Mi van a deési emlékoszlopon. Deés főterére egy milleniumi emlékoszlopot állítottak, tetején a turul-madarral. Az oszlop derekára ez a felirat van bevésve:

»Hazánkat nem sors szeszélye,

Hős ereje, bölcs eszélye

Tartotta meg ezer évig,

Tartsa is meg örökkéig.«

— A becsület halotja. Berlin egyik legelőkelőbb ügyvédje önkézevel vetett vége az életének, meét egyéni tisztességét meggyanustották. A szerencsétlen férfiú egy aszszonynak volt a védője, aki lopás miatt ült a vizsgálati fogságban. Az ügyvéd meglátogatta a börtönben az asszonyt és amikor hazaért, egy arany karyerecet talált a kabátja zsebében. Rögtön elküldte a vizsgálóbíróhoz a karyerecet és az előkelő, általános tisztelt és becsült férfiút mégis porbe fogták, mint orgazdát. Az ügyvédet vigasztalták a barátai és mindenképpen sietteték a rehabilitálását, míg végre tegnap meg is volt a tárgyalás és a tolvajná bizonyította, hogy a karyerecz jogos tulajdona volt.

— Egyebet nem adhattam jöltevőmnek, — mondta — aki olyan sokat fáradozott értem, ezért dugtam a zsebébe a karyerecet.

A meggyanustított ügyvédet most már forma szerint rehabilitálta a bíróság és a barátjai siettek megvinni a jó hirt. De mire a lakására értek, már meghalt. A gyanu anynyira elkeserítette, hogy öngyilkos lett.

— Megzavart ünnepe. Bosznay Géza, érdemes színész, Kossuth Lajos rokona jelenleg Miskolcra költözött. E hó 24 én, 42 évi működés után, a színpadról visszavonulni szándékozván, a színtársulat egy kis ovációval óhajtott a bucsut ünnepegyessé tenni. Nyílt színpadon beszédet intéztek hozzá, hanem Soltész Nagy Albert, a színügyi bizottság szavakkal rontott a színpadra:

— „Ez dicsőség! Menjének dicsőíteni másfelé, de ne komédiázzanak itt!”

Az elnök ur valószínűleg be volt rugva. Az esetet a megsértett színészek nyíltlevélben panaszozzák el.

— Az izr. hitközség figye'mébe. Értésitetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Köznapokon reggel 6 órakor, este 6 órakor, szombat és ünnep napokon d. e. 9 órakor, d. u. 4 órakor. Péntek és ünnep napokat megelőző este 6 órakor.

— Enyém és tied. Egy japán bölcs az „enyém és tied” fogalma szvmponyjából négy osztályba sorozza az embereket:

Az első csoportbeliek így szólnak: «A mi az enyém, az az enyém; a mi tied az is az enyém.» Ezek tolvajok és rablók, általában gazemberek.

A második csoport így beszél: «A mi az enyém, az az enyém, a mi a tied, az tied.» Ezek többnyire egoisták, de elvégre tisztességes emberek.

A harmadik csoport jelszava: «A mi az enyém az a tied, föltéve, hogy a mi a tied az azenyém. Ezek az urak a kölcsönös szolgálat készség és barátság elvét vallják.

A negyedik fajta csak azt mondja: «A mi az enyém, az a tied.» Az ilyen ember viszontszolgálatra való számítás nélkül, tisztán emberszeretetből hoz áldozatot felebarátaiért.

Ugyan hány ilyen, negyedik klasszishoz tartozó embert talált a japán bölcs!?

— **Kossuth Lajos emlékezete.** A debreczeni főiskolai magyar irodalmi társulat Kossuth Lajos emlékére a jövő hónap 1-én, Vasárnap d. u. 4 órákor gyászünnepet rendez a főiskolai díszteremben. — A műsor ez: 1. Gyászdal: előadja a főiskolai énekkar. 2. Alkalmi költemény: szavalja: Takács Endre jh. 3. Énekszám: a főiskolai énekkar által. 4. Alkalmi beszéd: mondja Nánássy Lajos th. 5. Komoly szavalt: Szücs László th. 6. Gyászdal: előadja: a főiskolai th. énekkar.

— **A vendég-utczaiak kérése.** A vendég-utczai lakos háztulajdonosok egy kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, melyben utczaiakon egy fiók csatorna áthúztatását kéri és pedig oly kijelentéssel, hogy a munkálatokkal járó költségeket fele részben ők viselik. — A városi tanács a kérvényt a mérnöki hivatalnak adta ki és kérésre a mérnök készszen és terjesszen be költség-előirányzatot arról, hogy mennyibe kerülhet a kanális áthúztatása a Vendég-utczán. A tanács előreláthatólag teljesíteni is fogja a vendég-utczaiak kérését, mert azon az utczán, ahol hetivásárkor legnagyobb a közlekedés, föltétlenül szükség van a csatornára.

— **A szabadsághős halála.** Hirt adtunk tegnapi reggeli számunkban arról, hogy Joubert, a szabadsághős küzdő burok fővezére meghalt. A Pretóriából érkezett táviratok most elmondják, hogy Joubert nyugodtan halt meg, mosolyogva nézett azokra, akik halálos ágyát körülállották. Este kilenc órákor elaludt, egy óra múlva fölébredt, szemé tulvilági fényben ragyogott, arca kipirult a forró láztól s nagy megerőltetéssel mondta ezeket a szavakat:

— *Bizatok, tietek lesz a siker! Küzdjétek, győzni fogtok.*

E szavak után behunyta a szemét s néhány perc múlva beállott a halálküzdő.

A hős tábornok utolsó napjairól elmondják a táviratok, hogy Joubert vasárnap kijelentette, hogy még e hét végén visszamegy a hadsereghez, hogy az angolok elleni hadviselésben az utolsó intézkedéseket megtegye.

Akkor azt mondta a többi közt, hogy szinte képtelennek látszik ugyan, hogy a burok oly nagy hatalom ellen győzzenek, amilyenek az angolok, de azért még sem mond le egészen arról a reményről, hogy talán még is sikerülni fog a bur államok szabadságát és függetlenségét megmenteni.

Egy barátja kérdésére, hogy még meddig fog tartani a háború, Joubert azt felelte, hogy a háború vége még be nem látható: ha a burok most a szorosoknál győznek, úgy az angolok még százezer embert fognak Dél-Afrikába küldeni s a háború úgy fog tovább folyni, mint eddig. Nyílt csatában fognak a hadseregek megmérkőzni s igyekezni fognak egymás ellen nagy és döntő csapásokat mérni. Ebben az esetben a háború előbb fog véget érni.

— **De ha megtörténnék, ugymond, hogy az angolok most megvernek bennünket, úgy vég nélkül való háborúra lehetünk elkészülve, mert ebben az esetben nem tehetünk egyebet, minthogy a hegyek közé visszavonuljunk s ott folytassuk a guerrilla-háborút. Anglia nagyon rosszul, saját érdeke ellen tette, hogy megtámadott bennünket, mert az a két ország melyet tőlünk el akar venni, minden arányával és gyémántjával együtt nem éri meg azt a vér-áldozatot, a melyet érte hozni kénytelen.**

— **„M. I. postrestante.”** A büdös ember élete olyan mint a bujdosó; sehol se találja a helyét. A szombathelyi rendőrkapitányság sürgönyözött tegnap ide, hogy egy zöldszínű ruhás, zöld vadászkalapos uriembert tartóztassanak le itt. Azt is megsürgönyözték a szombathelyiek, hogy az illető valószínűleg a postán fog telelkezni egy M. I. postrestante levélért. Itt bizony megtettek minden intézkedést, értesítették a postahivatalt is, hoi az illető uriember csak ugyan megjelent: a M. I. postrestante értesítették. De a rendőrhatalmas későn értesítették. Az tehát, akit a szombathelyiek kívántak volna, egyelőre megugrott, de sokáig aligha bujdosik, mert keresik, kutatják mint a tűt.

— **A debreczeni jótékony nőegylet 1900. apr. hó 1-én d. u. 3 órákor az árvaház üléstermében tartja választmányi gyűlését. Tárgy: Évnyegyedesei segélyezés. Egyéb ügyek.**

A korlátlan kimérőkről, valamint a korlátolt és kismértékbeni elárúsítókról szóló összeírásai jegyzékek e hónap 27-től 8 napi közszemlőre a város polgármesteri hivatalában ki vannak téve, ahol az érdekeltek azt a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a felejtetetlen jó anya, nagyanya, unokatestvér, nász s jó rokon, néhai Bikfalvy Erzsébet, öz. polgár Bundy Péterné asszonynak t. hó 28-án, d. e. fél 11 órákor, életének 81-ik, bus özvegyiségének 38-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 30-án d. u. 3 órákor fognak a ref. egyház szertartása szerint Eötvös-(Árok) utca 14-ik számú házunktól a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Péterfia-utczai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket s a n. é. közönséget szomorított szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1900. márczius 29. Bányos fia: Polg. Bundy Péter nejevel Böör Zsuzsánnával és gyermekök Zsuzsánnával félével Polg. Györfly Józseffel és gyermekeik. Unokái: Bundy Péter, Jolán és Mária. Unoka testvérei: Bikfalvy Klára, öz. Polg. Nagy Bálintné Polg. Bikfalvy István nejevel és gyermekük, Bundy Julianna férjével és gyermekeik. Násza: öz. Polg. Balogh Jánosné, Bacsoni Zsuzsánnával és gyermekei számos közeli és távoli rokonok nevében is. Béke lengjen porai felett!

— **A fu gyilkosmerénylete.** Az A. Kovács J. bűnygyében tegnap félbeszakadt esküdtszéki főtárgyalást ma folytatták. Az egész napot, — esti 7 $\frac{1}{2}$ óráig, — a kir. ügyész és a védő beszéde töltötte be, ítélet-hozatalra tehát még most sem kerülhetett a dolog. — A törvényszék az esküdteknek 27 kérdést tett föl. — A kérdések felolvasása után elnök holnap 9 óráig a tárgyalást fölfüggesztete.

A kir. ügyész és a védő beszédét holnap lapunk mellékletén fogjuk közölni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Horváth József, volt Széchenyi utcazi házmeister, ma öngyilkossági kísérletet követett el. delirium tremens tört ki a szerencsétlen, Már régebben rögeszméje volt, hogy ő valami bünt követett el s egy izben a rendőrség is elhitte neki, mikor bepanaszolta magát, hogy megölte a feleségét. De kiderült, hogy nem igaz s azóta nem hisznek neki. Tegnap délután elvette borotváját és azzal lemetszette bal felső karjának izmát. Szerencsére hamar észrevették s így nem vérzett el. Hirt adtak a rendőrségnek s az beállította a közokórházba.

— **Tűz a tanyán.** Szép József tanyáján leégett két kazal szalma és egy kazal török. Biztosítva volt s így kár nincs a tűz keletkezésének. Oka nincsen kiderítve.

— **Robbanás a kályhában.** Kerekes Károly 2. sz. vasuti pályaudr. tegnap 3-4 óra közt szolgáltató végzése után hazament és be akart sütni. Kis idő múlva valami durranás és sebesülést érzett jobb alsó lábászárán. Mint kiderült egy véletlenül a kályhába került s ott felrobbant katona-töltény sebesítette meg a Kerekes lábait. A rendőrség megindította a vizsgálatot az iránt, hogy jutott az oda, mert a kaszárnya közel van, így lehet, hogy Kerekesnek valami ellensége okozta a rossz tréfát.

— **A csapodár férj meg a feleség e.** Gal Imre M.-Párcsén szemrevaló legénye volt a falunak, udvarolt is minden leánynak, — pedig már 3 év óta nehezdedek vállaira a házasság élet jó és rossz oldalai. A feleség, a fiatal menyecske azonban rövidesen ítélte a Gal Imre kiesapongó élete felett, — elhagyta férjét, — Gal Imre erre még jobban nekiadta magát az ivásnak, mulatott éjszakáról éjszakára és a fizytonos dorbézolás miatt el kellett adnia kis birtokát is, a birtok körülbelül 2000 főtértt kelt és pedig Gellért János és Gal Lajos

m.-pécsi gazdálkodók vették meg a birtokot, de az árát nem fizették ki rögtön Galinak. Azonban az élelmes kis asszonyka tudomást szerzett arról, hogy férje a birtokot eladta és a pénzt érte még föl nem vette, sietett is be rögtön Debreczenbe a vármegyéhez, (mert a falusi népnek ez a legfőbb törvényszéke) ott előadta panaszát és kérte a vételért Gellért Jánosnál és Gal Lajosnál le t i l t a n i, Az árvaszék meg is könyörült a szerény asszonynak és le is tiltotta Gellért Jánosnál és Gal Lajosnál a Gal Imre követelését. Gal Imrét robbant falbosszantotta az árvaszéknek ez intézkedése, jóllehet felvilágosították őt, — miszerint az árvaszék sem tilthat le jogerős bírói ítélet nélkül semmiféle aktív követelést, mégis elment felesége lakására éjjeli 11 órákor, s ágyban fekvő feleségére szegyezve kétesövű megtöltött pisztolyát, annak mindkét kakasát fölhuzva rá kiáltott feleségére: „Jössz-e vissza hozzám feleségül te megtévelyedett halandó, avagy leljjelek mint egy kutyát?” Erre az asszony nagyot sikoltott, mire a szomszédaszobában lakó Lőrincz Józsefék befutottak a Galiné szobájába lefogyerőzték a férfit, és rendőrökért mentek. Da nagy lett a meglepetésük, mikor egyik csendőr a vasat akarta a Gal Imre kezére rakni, az asszony kiugrott az sgyból és térdre borulva kérte a csendőrt, hogy „Nagyzagos csendőr, ne vasalja meg az én drága férjemet, mert rögtön meghasad a szíven”, azonban az asszony kérésére szava nem ért semmit, megvasalták Japost, s most a debreczeni törvényszék fogházában ül.

— **Véres szerelmi dráma.** Véres szerelmi dráma játszódott le tegnap Nagyváradon. Lénárd Ferencz czukrászdabéli szolgalegény halálosan beleszeretett egy Mogyoróssy Irén nevű könnyelmű leányba. A legény panaszkodott Botos József nevű kávészékegy barátjának, hogy a leány rossz életet él és emiatt ő elemésztí magát. Botos azt mondta, hogy követi barátját a halálba, mert őt sem szereti senki. A két legény fogadóra ment s oda hivatta a leányt, akit Lénárd felszólított, hogy eskü alatt fogadjon hűséget. A leány kinevelte erre Lénárd revolverrel a leányra lött, aki azonban kiszaladt és sértetlen maradt. A legények ezután halántékot löttek magukat. Botos meg is halt, míg Lénárd haladoklik.

— **A szabadságharczi ereklyemuseum.** Ismételtén kérjük a hazafias magyar közönséget, hogy szabadságharczi emléktárgyait a kollégiumi könyvtárban az ereklyemuseum számára odaajándékozzon szíveskedjék.

— **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól megtört szívvvel tudatjuk a forrón szeretett s farradhatatlan jó anyának, anyósának, nagyanyának, szépnyának és áldott emlékü rokonoknak, néhai öz. polg. Balogh Peterné szül. Gyarmathy Zsuzsánnával asszonynak folyó hó 29-én reggeli 6 órákor, életének 85-ik, özvegyiségének 21-ik évében, 5 heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 31-én délután 3 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Timár utca 7. számú háztól a Kostemplomban tartandó gyászima után a Kossuth utcazi temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ösmerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1900. márczius 29-én. Egyetlen leánya: Balogh Julianna, férj. Polg. Faragó János. Unokái: Ifj. Faragó János nejevel, sz. Némethy Jolán, gyermekei: Mari, Jani, Jolán, Jándi Julianna és Bálint. Unokatestvére: polg. Kiss Miklós és neje Gyarmathy Julianna, gyermekei: Julianna férjével, polg. Nagy Károlyval, Eszter és Laci. Valamint számos közeli és távoli rokon nevében is. Áldás és béke lengjen porai felett.

— **Nyilvános köszönet.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: A debreczeni első takarékpénztár ev. ref. főiskolánk s abban ifjusági egyleteink részére a következő adományokat küldte hozzám: 1. Főisk. szegény tanulóknak 200, 2. Természertanji museumnak 80, 3. Magyar Irodalmi társulatnak 4. Hittanszaki segélyegyletnek 40, 5. Joghall-

gatók segélyegyletének 40, 6. Gyorsiró egyletnek 20 koronát, összesen 400 koronát. A nemes adományért főiskolánk, s az illető ifjúsági egyletek nevében a nyilvánosság előtt hálás köszönetet mondani kedves kötelességemnek tartom. Debreczen, 1900 márczius 29. Csiky Lajos, akad. igazgató.

Rövid hírek. (A huszonnégy órás vasuti időt) az osztrák államvasutak nem fogadták el, tehát nálunk se lesz meg. — (Gyilkos csendő.) Lemanova galicziai faluban egy csendő egy paraszt nőt, kit le akart tartóztatni, szuronyával megölt. — (Leesett az emeletről.) Pál Ilona nanyfalusi születésű budapesti 27 éves takarítónő a hátsó lépcsőn egy mosó teknőt vitt le a III. emeletről a pinczébe, s a mikor az első emeletre ért, valószínűleg elvesztette az egyensúlyt és a korlátot keresztül lezuhant a lépcsőházba, még az nap meghalt. — (Sele. Adorján) ki 5 év előtt, bombamerényletet követett el a Henzy-emlék télen, Párisból haza jött, nem tudott megélni családotól. (A dákóromán diák büntetése.) A miniszter Dávid Zakariást, a balázsfalvi gimnázium ötödik osztályának tanulóját, államellenes dákóromán igazgatásért az ország valamennyi középiskolájából kizárta. — (Egy párizsi tanár) Marmorek Sándor kitalálta a gümőkór gyógyszerét; ennek használata veszedelemmel nem jár, már is sokan kigyógyultak tőle. — (Gyilkos pálinka.) Bácsmegeye Kunbaja községben egy Pertics nevű földmives annyi pálinkát itatott a 10 éves fiával, hogy a gyerek reggelre behalt. — (Titokzatos halál.) Budapesten tegnap délután a tűzoltó-utca 32, sz. a. Pollák Henrik 56 éves bádigos mestert a pinczében halva találtak. Pollák Henrik azzal távozott el ebéd után a lakásból, hogy mindjárt visszajön. Mikor már nem győzték várni, heresésére indultak s a ház egyik pinczéjében halva találtak. A holttest egy vasgerendához támasztott létra alatt hevert és fején hátul két zúzott nagy sebet fedeztek fel, amelyek a halált okozták. — A dolognak még az ad titokzatosabb színezetet, hogy a pinczeajtó be volt zárva s a házfelügyelőnek tolvajkulcsossal kellett felnyitnia.

(Szerencsésültség egy házépítésnél) Szarvason Dérczy Ferenc ottani birtokos házat épített. Az alapozásán a szomszédos Sámuel ház fala bedőlt s óriási robajjal lezuhant és két munkást maga alá temetett. Az egyik munkás még élt, mikor a romok alól kiszedték, de oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életéhez alig van remény. A másik munkás halva került elő a törmelék alól. — (Hőfűvés tavaszszal) Sopronban tegnap reggel óta óriási hóvihár van. A hózivatar az egész megyére kiterjed s attól tartanak, hogy a közlekedés az egész megyében megakad.

Fekete Jakab uri divat üzletébe (főte, kis templom mellett) feltűnő szép ujdonságok érkeztek. Valódi angol-olasz és belföldi kalapok, fehérneműek, chikkes nyakkeni dők, zsebkendők, női és férfi harisnyák, nap és esőernyők, karlsbadi cipők, valódi Zachariás-féle férfi és női bőr keztyűk, nagy választékban olcsó szabott áron.

Színház. HETI MUSOR.

Szombaton, márczius 31-én bérlet 151. szám — harmadszor Napoleon öcsém. Vasárnap, április 1-én két előadás, délután 3 órakor félhelyárakkal: A corneillei harangok. Nagy operette 3 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszünetben Locsarekné N. Gizella bucsufelléptűl: Télen. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: ifj. Bokor József.

Primadonnávává színházunknál. Arról értesülvén, hogy Bódy Ella, színházunk kedvelt énekesnője — Komjáthy igazgatóval felmerült differenciák következtében színházunk kötelékéből megválnak, e tárgyban kérdést intéztünk egrészt Bódy Ella k. a. hoz. másrészt az igazgató urhoz. Komjáthy igazgató ur így nyilatkozott.

Bódy Ella május 1-én csakugyan megválnak társulatától. A szerződés azért bomlott fel, mert az énekesnő nem tett eleget a szerződésben megállapított ama feltételnek, hogy operettben is közreműködjék, azt állítván, hogy őt csupán operai énekszerepekre szerződtette az igazgató.

Howy ki lesz utódja, nem tudai, — lehe azonban, hogy meggondolja magát az énekesnő s belenyuzódván, hogy operettekben is énekeljen, megmarad továbbra is a szintársulat kötelékében.

Bódy Ella k. a. nyilatkozatit a következőkben reprodukáljuk:

Komjáthy igazgató meghallgatta Bódy Ellát és első hallásra szerződtette havi 200 forint fizetéssel egy operai, mint egy énekesnéhez illő operette-szerepekre. Dicsára ennek oly operette-szerepeken is föllépett, a melyek, egyéniségéhez nem illenek. Ennek következtében tegnap az énekesnő azt az ajánlatot tette Komjáthy urnak, hogy kivánságára a nyáron is föllép ugyan operette szerepeken, azonban 20 forintot enged havi fizetéséből, ha tőle az alól felmenti. Komjáthy igazgató erre visszavette Bódy Ella két évre szóló szerződését és azt ősszel épté, azzal a kijelentéssel, hogy ő csupán oly tagokat használhat, a kik eljátszanak minden reájok bizott szerepet.

Megjegyezzük, hogy Bódy Ella k. a. sokat költött szinpadi öltözetekre s így az egy havi felmondás igen érzékenyen érintheti.

Ez a tényállás. Miután az ügy még nincs véglegesen befejezve, kívánjuk, hogy az kölcsönös megegyezés után intéztessek el.

Annival is inkább, mert Bódy Ella rövid működése alatt is határozott kedvet czévé lön a debreczeni közönségnek.

*** A walesi bárdok — szinpadon.** Érdekes művészi eseménye lesz közlebből a kolozsvári Nemzeti Színháznak. B. fogják mutatni szinpadon Arany János klasszikus balladáját: A walesi bárdok at. A walesi bárdokat Barabás Ábal kolozsvári hírlapíró alkalmazta színre. E szerint a költemény több részre van osztva; elbeszélő részeit a szinpad besötétített előszíni, recitátor szavalja. Mily helyt a vers akcióhoz ér, a recitátor eltűnik, a függöny föllebbes s a balladát színészek előadást nyitány előzi meg. Bódy Ella intendáns állítja ki a darabot, korhű készítménnyel. Szentgyörgyi István, a színház művész és Fáy Szeréna egy-egy bárdot játszanak. Az előadás jövedelmét az intendáns az „Otthon” írók és művészek körének adja, mely ezt az előadást rendezi.

Fővárosi kritikus Debreczenben. Dr. Lázár Béla a Magyar Nemzet egyik színi kritikusa, vasárnap megnézte a »Kis püspök» második előadását s arról a nevezet lap keddi számában közölt bírálatot. Ezt írja Lovassy Andorról, Realis akart lenni; de realitása minduntalan torzképpé vált; társadalmi fonákosságok rajzából indult ki, de a bohóskodás hangulata elvette gúnyjának értékét. De rék dolog, hogy a fővárosi kritika kezdi figyelemmel kísérni a vidék szellemi mozgalmait.

Jókai vigjátékot ír. Jókai Mór a Vigszínháznak vigjátékot ír, melynek »Cicero felesége» a címe. A Vigszínház Jókai alkotását a jövő színházi évad elején mutatja be. Úgy látszik a Vigszínház egészen elnyeli a Nemzeti színházat.

TÁVIRATOK.

Gróf Széchenyi Gyula kinevezése. Budapest, márczius 30. (Érk. este 7 ó. 50 p.) A hivataloslap holnapi száma közölni fogja gróf Széchenyi Gyulának 6 féléve személye körüli miniszterrel való kinevezését.

Diszsihely Aczél bárónak. Budapest, márczius 30. (Érk. e. 7 ó. 10 p.) A fővárosi tanács elrendelte, hogy az oly hirtelen elhunyt főúr számára a kerpesi-úti temetőben az igazgatóság diszsihelyet jelöljön ki.

Horánszky — pénzügyminiszter. Budapest, márcz. 30. (Érk. este 9 ó.) A Magyar Szó írja, hogy Horánszky Nándort pénzügyminiszterre nemsokára kinevezi a király.

Az angol-bur háboru. Budapest, márczius 30. (Érk. este 7 ó. 5. p.) Kimberleyből jelentik: Matheum Lord Barkley kerületből ide tért vissza. Lovas csapatait holnapra várják ide. A csapatok Ligallongban voltak, mikor Roberts lordtól azt a parancsot kapták, hogy térjenek vissza. A burok helyzete előnyösnek látszik.

A belga király megvakult. Budapest, márcz. 30. (Érk. este 8 ó.) Brüsszelből jelentik, hogy Lipót belga király megvakult.

Havazás Bécsben. Budapest, márczius 30. (Érk. e. 7 ó. 50 p.) Huszonnégy óráni tovább tartó havazás következtében az utcákon annyi hó halmozódott fel, hogy a lovasut közlekedése nagyrészt szünetel.

Meggyilkolt ügyvéd. — Siját tudósítónk távirata. — Budapest, márcz. 31. Szenzációs gyilkosság történt ma délután 11 órakor Budán. Horváth István ügyvédet egy kliense azért, mert az egy perét elveszítette, a saját irodájában lelőtte. Az eset részletei a következők: Nyuli Mihály régebben megbízta Horváth István ügyvéddé egy 40 ezer forintos perének vitelével, Kovács Magdolna ellenében. A pert az ügyvéd elveszítette, a mi nagyon elkeserítette Nyulit.

Ma délelőtt 11 órakor megjelent Nyuli Horváthnak az Országház-utca 33. szám alatt levő irodájában, s heves szemrehányásokat tett az ügyvédnek. Heves szóváltás fejlődött ki ez ügyvéd és kliense között, miközben Nyuli zsebéből hirtelen revolvert rántott elő s ötször rálőtt az ügyvédre!

Az egyik golyó Horváthot homlokán találta, s a szerencsétlen ember eszméletlenül rogyott össze. A gyilkos egyenesen a főkapitányságra sietett, a hol e szavakkal állított be a főkapitány előszobájába: — A főkapitány urral óhajtának beszélni. Ferencz, a főkapitány szolgája nem akarta audienciára bocsájtani Nyulit, a mikor ez azonban kijelentette: »Megöltém egy embert» nyomban ajtó nyitott. Rudnay főkapitány rögtön Farkas rendőrtanácsoshoz kísértette Nyulit. A gyilkos itt részletezen elmondta, hogy és miért gyilkolta meg az ügyvédet.

Nyuli a rendőrtanácsos előtt azt vallotta hogy Horváth őt és nővérét 40 ezer forint erejéig károsította meg. Ma ment fel hozzá a várban lévő irodájába, hogy elszámoljanak, Horváth azonban oly kibívóan viselkedett vele szemben, hogy ötször rálőtt az ügyvédre.

Horváth ügyvéd d. u. 3 órakor meghalt.

Különfélék.

+ **Leleplezve. L e á n y:** Kedves mamám, kívánok neked a születésnapodra minden jót; mindent, amit csak magamnak kívánhatok.

A n y a: Eredj már! Hát ugyan kell is nekem vőlegény.

+ **Az optimista. A. Igaz az, doktor ur, hogy az öreg Szeprényi olyan súlyos beteg?**

Dr. B. No, beteg, beteg, de nem olyan nagyon.

A. De hiszen ma mondta a neje, hogy halálán van az öreg.

Dr. B. Oh, tetszik tudni: némelyek már olyanok, hogy mindent rózsás színben látnak.

*
Élet.

Szörnyű élet! Lenni tenni
Hasztalan, hiába,
Játszunk biztos vesztésre,
Bizonyos halálra.

Pillanatra pihenőre
Csalogat egy szeglet?
Vak félelme a halálnak
Nyomon üldöz, meglep.

Küzdes és félsz, — hir, szerencse
Mig mind el nem pártol.
Szörnyű élet! nyolczvan évig
Félni a haláltól.

Zempléni Árpád.

+ **Közmondások a nők ről.** Jobb, ha több feleséged van, mint ha csak egy van: ha veszekednek legalább nyugton hagynak. (A r a b.)

Ki feleségétől nem fél, Istentől sem fél. (M a g y a r.)

A féltékeny férjek olyanok, mint a kores mai czéger: megmutatják, hol van a jó bor. (S p a n y o l.)

Ki feleségét nem félti, nem szereti. (M a g y a r.)

+ **A szem ápolása.** A szemek ragyogó tükrök, melyekben saját lelkünk tükröződik. A szemnek főszépsége színében, tüzeben, alakjában és kifejezési képességében rejlik. Fiatal korban a korai lefekvés este, úgy hogy éjjel előtt két órai alvásban pihenjen a szem, egyik fő módja a szem ápolásának. A sok éjjelzés és munka, főképp lámpafényből, kialszítja a szem tüzet. Egészséges szemet mindig természetes hidegségű vagy állott vízben kell mosni. Ha a szemek könnyűből, munkától, vagy éjjelzésétől szenvedtek, a szemhéjak megvereledtek és kidagadtak, akkor kitűnő erősítő szer egy pohár állott hideg vízben fürösztetni a szemeket, úgy, hogy nyitottan beletartjuk a szinig megtelt pohárba. A „Römershauseni” szemviz kitűnő szer gyenge szemeknek. (Készítési módját lásd a 8. számban.) Dagadt, veres szemekre kitűnő szer a következő is: két-háromszorosan összehajtogatott néhány igen finom gyolcskötéléket készítünk elő, az egyiket belomártjuk hideg vízbe, melybe zöld petrezselyem van téve s a dagadt szemekre kötjük; mikor fölmelegedett a beteg szemtől eltávolítjuk s rátesszük a másodikat. A fáradt s égő szemek pihentetésére este lefekvéskor egy összehajtogatott lágy selyem-vagy igen finom vászonkendővel kell azokat bekötöni, mi kitűnő hatása szokott lenni. Jó szer a következő is: egy darab timsót tojásfehérével addig dörögölünk, míg kenőcsesé válik, amelyet vászonkendőre kenünk s a dagadt szemekre kötjük.

Gyakori baj az a sűrű nedv, mely álmokban képződik a szemben és a pillákhöz tapad. Ez ellen a langy kámfors szemfürdő a legjobb, de csak kevés kámfor legyen benne. Hanem ismételtlen fölemlitem: a legjobb szemviz a Römershauseni. (Kipróbálva.)

A. Vilma.

Ház körül valók.

+ **A tehén ivóvíze.** A tehén több tejet ad, ha vizenyős takarmányt kap és bőven megittatják, de csak mérsékelt hideg vizet szabad neki adni, mert ha a gyomra hirtelen lehűl, emésztési zavarok, kólika stb. baj keletkezhetik. Nem szabad megengedni, hogy a tehén iszapos pocsolyákból, vagy egyéb piszkos vizet igyék, mert gyakran észrevehető ez a tej rossz ízén és az állat egészségére is káros lehet.

+ **Esővízben való kifőzés.** Mindenesetre árt a fehérneműnek, ha huzamosabb ideig a szekrényben áll, mert nem csak hogy kitörlik a fehérnemű a behajtások mentén, hanem a hosszú fekvésben egészen megsárgulnak s ezt aztán igen nehéz kimosni, kivált ha a fehérnemű sokáig nem használtatott. Azzal tehát koránt sem kiméljük meg, ha a szekrényben elzárva tartjuk. Ajánlatos az ilyen eltett fehérneműket időnként megmosatni. Ha az esővíz tiszta, akkor nem árt a fehérneműnek ha benne kifőzzük, sőt ruhát csak lágy vízben jó kifőzni. Például vannak olyanok is akik csak kútvízben főzik ki a ruhát, persze szót tesznek bele, hogy lágyítsa a vizet. Mert nincs mindig esővíz készletben, ha nagymosás van, vagy pedig folyóvíz hiányában kénytelen az ember a kútvízhez folyamodni. En részemről a folyóvizet pártolom.

T.-né.

Törvénytörések.

§ **A bohrácsi aranytolvaj.** Zajacz Istvánt, ki az amerikai, n e w y o r k i Balbach-féle aranyolvastó intézetet egy millió erejéig meglopva, mint már jelentettük, elfogták és a l i p t ó s z e n t m i k l ó s i járásbíróhoz fogházába kísérték. Tudósítónk most azt írja hogy Zajaczot a rózsabegy királyi ügyész kihallgatta, az aranytolvaj azonban mindent konokul tagad. A lipótó-szent-miklósi járásbírósg távirati érintkezésbe lépett a n e w y o r k i osztrák-magyar konzulátussal s abban állapotok meg, hogy Zajaczot vizsgálati fogságban tartják addig, míg a tolvajság bizonyosságait Newyorkból a járásbírósgnak meg nem küldik.

Közgazdaság.

Debreczen, márczius 30.

Készáru tartatott:

Okt. buza	7.74 — 75.
Tavaszi buza	7.47 — 48.
Okt. rozs	6.36 — 37.
Októberi zab	4.90 — 91.
uj tengeri 1899	5.38 — 40.

Az altalajturó eke haszna. Száraz, csapadékban szegény vidékeken az altalajturó eke használatát nem lehet eléggé ajánlani. Számos kísérlet bizonyítja, hogy altalajturóval porhanyított talajokon a növényzet sokkal inkább kibírja a szárazságot, a mi természetes is, mert rövid, de nagy eső a csak felületesen porhanyított földről nagyrészt lefolyik, ellenben a mélyebben porhanyított föld sokkal nagyobb mennyiségű vizet képes absorbálni s azt hosszabban is megtartja, mert hajcsővéssége mélyebben van széjjel rombolva, kétségtelen tehát, hogy az ősszel vagy télen át végzett mélyítés a talajnak mar csak azért is nagyon előnyös, mert a szárazság káros hatását jelentékenyen csökkenti. Amerikában a nebraskai kísérleti állomáson hajtottak végre e tekintetben érdekes kísérletet. Egymás mellett fekvő, jó trágyaerőben levő, szuperftszfálttal bőben megtrágyázott területek egyikét altalajturóval megporhanyították, a másikat pedig közönségesen megszántották. Az eredmény meglepő volt. A csak közönségesen módon megszántott területen az elvetett tengeri a szárazság miatt gyöngye, vékony szájakat bocsájtott s azon apró csöveket termelt, a mélyen szántott

talajon pedig a legszebb termés volt. Természetes, hogy az altalaj porhanyítása csak ott ajánlható, ahol a talaj elegendő mély, nem kavicsos, nem agyagos.

A gyümölcsfák nyessése ültetésnél. A nemes gyümölcsfák kezdő tenyésztői még mindig nincsenek tisztában azzal, hogyan kell azokat a fűcskakat, melyeket ősszel a fűiskolából kivettek és elültettek, nyesseni. Vagy csak a tavasszal nyessék azokat? Vagy az ültetés után való évben nyessék csak? Minden szakember egyet ért abban, hogy nem jó az átültetéssel is már megzavart fűcskát a tél előtt a nyesséssel rajta ejtendő sebekkel még gyöngíteni. Csak ha az átültetett fűcska jól áttelelt, akkor bírja ki veszély nélkül a nyessést. A mi azt illeti, a nyessés az első tavasszal vagy rá egy évre történjék-e, ama nézve ki lehet mondani azt, hogy már az első tavasszal lehet, de az ágakat valamivel rövidebbre kell nyesseni, mintha a fűcska átültetve nem lett volna. Ha az átültetés gondtal történt, akkor erős lesz a hajtás, hogy megelégedhetünk vele.

Növénytermelési kísérletek. Darányi földmívelésügyi miniszter — utasította a debreczeni dohány kísérleti állomás vezetőjét, hogy különösen az amerikai biczk fredericzkkel, konektikuttal, Wifhe, Barlay, Maglaudi és Kirdohányfajok beérési és termelési kísérletre fektesse a főszulit, természetesen a külföldiek mellett azokra a helyi fajokra a melyek elfajzása vidék szerint sokkal silányabb dohány termelésre vezetett. A magyar — óvári növénytermelési kísérleti állomást pedig utasította, hogy alacskaai buzával, hanna árpával, duppazabbal legyen jövőben is tüzetes termelés kísérleteket, különösen pedig tanulmányozza a burgonya átörökési képességét, mert ha a tudás-e téren megállapodnék, a degenerált felvidéki burgonya termelés minőségén rövidesen segíteni lehetne, míg azt most úgy ellensúlyozzák, hogy a miniszter a felvidéki burgonya minőségének javítása érdekében 4000 mázsa gumót vetőmagul ingyenesen kiosztatott a felvidéken.

CSARNOK.

Romba dönt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás. 25.

— Mily beteg kinézése van kegyednek, mondá a boldog vőlegény nevetve. Vagy csak én vagyok oly nagy ijesztő kegyed előtt?

Karon fogta őt, mint olyan, kinek joga van hozzá, s bevezette a házba. Egyedül voltak a társalgó szobában, és Norina megkísérté a nyugodtságot, hogy beszédét meghallgathassa és arra felelhessen. Ijedve vevé észre, hogy Gilbert őt komoly, aggodalmas szemekkel kezdi vizsgálni.

Mit jelentsen e változás arcán? gondola Gilbert. Félelmet a közeli menyegzőtől, leányos aggodalmat, vagy, a mi legveszedelmesebb mindennél, még mindig a Lőrinczre való emlékezés környezi?

Elérkezett a theázis ideje. Thea után mr. Gilbert sétautat ajánlott. Norina egész közönyösen vevé kalapját, s kiléptek a szűrkütlebe. A halvány viláosság eltűnt a nyugoti égen, és a szél zugott a bokrokon keresztül, hol tegnap este egy másik kedvesével állott.

Az időnek bizonyos hirtelen történt változása, közeli vihar kitörését jelzé; de a gondolatokbamélyedt, levert arcocskán semminemű jel, nem sugta meg Gilbert Richárdnak, az okos jogügysznek, hogy életének legédesebb reményei az éjjel hajótörést fognak szenvedni.

A mellett világos és a geltek. férfi s remén el ked fák zu történt. F az éle monda beszü készü York vart r Montr nának kal ké oly ké látni.

Monti válas monda mert ez, a ban a kal j hirté

hang halga zókó lep'e felid tek. szen

alkal

kedt zel v

tetit. deg házb

csar. A te bábá tan. bori

a vi bok at, táh az

ked lent

jese mes

N

Különfélék.

+ **Leleplezve. L e á n y:** Kedves mamám, kívánok neked a születésnapodra minden jót; mindent, amit csak magamnak kívánhatok.

A n y a: Eredj már! Hát ugyan kell is nekem vőlegény.

+ **Az optimista. A. Igaz az, doktor ur, hogy az öreg Szeprényi olyan súlyos beteg?**

Dr. B. No, beteg, beteg, de nem olyan nagyon.

A. De hiszen ma mondta a neje, hogy halálán van az öreg.

Dr. B. Oh, tetszik tudni: némelyek már olyanok, hogy mindent rózsás színben látnak.

*
Élet.

Szörnyű élet! Lenni tenni
Hasztalan, hiába,
Játszunk biztos veszteségre,
Bizonyos halálra.

Pillanatra pihenőre
Csalogat egy szeglet?
Vak félelme a halálnak
Nyomon üldöz, meglep.

Küzdesz és félsz, — hir, szerencse
Mig mind el nem pártol.
Szörnyű élet! Nyelezvan évig
Félni a haláltól.

Zempléni Árpád.

+ **Közmondások a nők ről.** Jobb, ha több feleséged van, mint ha csak egy van: ha veszekednek legalább nyugton hagynak. (A r a b.)

Ki feleségtől nem fél, Istentől sem fél. (M a g y a r.)

A féltékeny férjek olyanok, mint a koresei csigák: megmutatják, hol van a jó bor. (S p a n y o l.)

Ki feleségét nem félti, nem szereti. (M a g y a r.)

+ **A szem ápolása.** A szemek ragyogó tükrök, melyekben saját lelkünk tükröződik. A szemnek főszépsége színében, tüzében, alakjában és kifejezési képességében rejlik. Fiatal korban a korai lefekvés este, úgy hogy éjjel előtt két órai alvásban pihenjen a szem, egyik fő módja a szem ápolásának. A sok éjjelzés és munka, főképp lámpafény, kialsítja a szem tüzet. Egészséges szemet mindig természetes hidegségű vagy állott vízben kell mosni. Ha a szemek könnyből, munkától, vagy éjjelzésből szenvedtek, a szemhéjak megvere-
resedtek és kidagadtak, akkor kitűnő erősítő szer egy pohár állott hideg vízben fürösztetni a szemeket, úgy, hogy nyitottan beletartjuk a szinig megtelt pohárba. A „Römershauseni” szemviz kitűnő szer gvenge szemeknek. (Készítési módját lásd a 8. számban.) Dagadt, veres szemekre kitűnő szer a következő is: két-háromszorosan összehajtogatott néhány igen finom gyolcskötéléket készítünk elő, az egyiket belemártjuk hideg vízbe, melybe zöld petrezselyem van téve s a dagadt szemekre kötjük; mikor fölmelegedett a beteg szemtől eltávolítjuk s rátesszük a másodikat. A fáradt s égő szemek pihentetésére este lefekvéskor egy összehajtogatott lágy selyem- vagy igen finom vászonkendővel kell azokat bekötöni, mi kitűnő hatása szokott lenni. Jó szer a következő is: egy darab timsót tojásfehérével addig dörögölünk, mig kenőcsesé válik, amelyet vászonkendőre kenünk s a dagadt szemekre kötjük.

Gyakori baj az a sűrű nedv, mely álomközben képződik a szemben és a pillákhöz tapad. Ez ellen a langy kámfors szemfürdő a legjobb, de csak kevés kámfors legyen benne. Hanem ismételtelen felemlitem: a legjobb szemviz a Römershauseni. (Kipróbálva.)

A. Vilma.

Ház körül valók.

+ **A tehén ivóvíze.** A tehén több tejet ad, ha vizenyős takarmányt kap és bőven megittatják, de csak mérsékelt hideg vizet szabad neki adni, mert ha a gyomra hirtelen lehűl, emésztési zavarok, kólika stb. baj keletkezhetik. Nem szabad megengedni, hogy a tehén izapos pocsolókból, vagy egyéb piszkos vizet igyék, mert gyakran észrevehető ez a tej rossz ízén és az állat egészségére is káros lehet.

+ **Esővízben való kifőzés.** Mindenesetre árt a fehérneműnek, ha huzamosabb ideig a szekrényben áll, mert nem csak hogy kitörlik a fehérnemű a behajtások mentén, hanem a hosszú fekvésben egészen megsárgulnak s ezt aztán igen nehéz kimosni, kivált ha a fehérnemű sokáig nem használtatott. Azzal tehát koránt sem kiméljük meg, ha a szekrényben elzárva tartjuk. Ajánlatos az ilyen eltett fehérneműket időnként megmosatni. Ha az esővíz tiszta, akkor nem árt a fehérneműnek ha benne kifőzik, sőt ruhát csak lágy vízben jó kifőzni. Például vannak olyanok is akik csak kútvízben főzik ki a ruhát, persze szódát tesznek bele, hogy lágyítsa a vizet. Mert nincs mindig esővíz készletben, ha nagymosás van, vagy pedig folyóvíz hiányában kénytelen az ember a kútvízhez folyamodni. Én részemről a folyóvizet pártolom.

T.-né.

Törvénytörések.

§ **A bohrácsi aranytolvaj.** Zajacz Istvánt, ki az amerikai, n e w y o r k i Balbach féle aranyolvasztó intézetet egy millió erejéig meglapta, mint már jelentettük, elfogták és a l i p t ó - s z e n t - m i k l ó s i járásbíróház fogházába kísérték. Tudósítónk most azt írja hogy Zajaczot a rózsahegy királyi ügyész kihallgatta, az aranytolvaj azonban mindent konokul tagad. A lipító-szent-miklósi járásbíróház távirati érintkezésbe lépett a n e w y o r k i osztrák-magyar konzulátussal s abban állapotok meg, hogy Zajaczot vizsgálati fogságban tartják addig, míg a tolvajság bizonyosságait Newyorkból a járásbíróháznak meg nem küldik.

Közgazdaság.

Debreczen, márczius 30.

Készáru tartatott:

Okt. buza	7.74 — 75.
Tavaszi buza	7.47 — 48.
Okt. rozs	6.36 — 37.
Októberi zab	4.90 — 91.
uj tengeri 1899	5.38 — 40.

Az altalajturó eke haszna. Száraz, csapadékban szegény vidékeken az altalajturó eke használatát nem lehet eléggé ajánlani. Számos kísérlet bizonyítja, hogy altalajturóval porhanyított talajokon a növényzet sokkal inkább kibírja a szárazságot, a mi természetes is, mert rövid, de nagy eső a csak felületesen porhanyított földről nagyrészt lefolyik, ellenben a mélyebben porhanyított föld sokkal nagyobb mennyiségű vizet képes absorbálni s azt hosszabban is megtartja, mert hajcsövessége mélyebben van széjjel rombolva, kétségtelen tehát, hogy az ősszel vagy télen át végzett mélyítés a talajnak már csak azért is nagyon előnyös, mert a szárazság káros hatását jelentékenyen csökkenti. Amerikában a nebraskai kísérleti állomáson hajtottak végre e tekintetben érdekes kísérletet. Egymás mellett fekvő, jó trágyaerőben levő, szuperfítszáttal bőven megtrágyázott területek egyikét altalajturóval megporhanyították, a másikat pedig közönségesen megsántították. Az eredmény meglepő volt. A csak közönséges módon megsántított területen az elvetett tengeri a szárazság miatt gyöngye, vékony szájakat bocsájtott s azon apró csöveket termelt, a mélyen szántott

talajon pedig a legszebb termés volt. Természetes, hogy az altalaj porhanyítása csak ott ajánlható, ahol a talaj elegendő mély, nem kavicsos, nem agyagos.

A gyümölcsfák nyesése ültetésnél. A nemes gyümölcsfák kezdő tenyésztői még mindig nincsenek tisztában azzal, hogyan kell azokat a fácskákat, melyeket ősszel a fásiskolából kivettek és elültettek, nyesni. Vagy csak a tavasszal nyessék azokat? Vagy az ültetés után való évben nyessék csak? Mind den szakember egyet ért abban, hogy nem jó az átültetéssel is már megzavart fácskát a tél előtt a nyeséssel rajta ejtendő sebekkel még gyöngíteni. Csak ha az átültetett fácska jól áttelelt, akkor bírja ki veszély nélkül a nyesést. A mi azt illeti, a nyesés az első tavasszal vagy rá egy évre történjék-e, ama nézve ki lehet mondani azt, hogy már az első tavasszal lehet, de az ágakat valamivel rövidebbre kell nyesni, mintha a fácska átültetve nem lett volna. Ha az átültetés gondtal történt, akkor erős lesz a hajtás, hogy megelőgédhetünk vele.

Növénytermelési kísérletek. Darányi földmívelésügyi miniszter — utasította a debreczeni dohány kísérleti állomás vezetőjét, hogy különösen az amerikai biczk fredericzkkel, konektikuttal, Wifhe, Barlay, Magladi és Kirdohányfajok beérési és termelési kísérletre fektesse a főszlyt, természetesen a külföldiek mellett azokra a belföldi fajokra a melyek elfajzása vidék szerint sokkal silányabb dohány termelésre vezetett. A magyar — óvári növénytermelési kísérleti állomást pedig utasította, hogy alacskai búzával, hanna árpával, duppzábbal legyen jövőben is tüzetes termelési kísérleteket, különösen pedig tanulmányozza a burgonya átörökési képességét, mert ha a tudás-e téren megállapodnak, a degenerált felvidéki burgonya termelés minőségén rövidesen segíteni lehetne, míg azt most úgy ellensúlyozzák, hogy a miniszter a felvidéki burgonya minőségének javítása érdekében 4000 mázsa gumót vetőmagul ingyenesen kiosztott a felvidéken.

CSARNOK.

Romba dönt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás. 25.

— Mily beteg kinézése van kegyednek, mondá a boldog vőlegény nevetve. Vagy csak én vagyok oly nagy ijesztő kegyed előtt?

Karon fogta őt, mint olyan, kinek joga van Lozzá, s bevezette a házba. Egyedül voltak a társalgó szobában, és Norina megkísérté a nyugodtságot, hogy beszédét meghallgathassa és arra felelhessen. Ijedve vevé észre, hogy Gilbert őt komoly, aggodalmas szemekkel kezdi vizsgálni.

Mit jelentsen e változás arcán? gondoló Gilbert. Félelmet a közeli menyegzőtől, leányos aggodalmat, vagy, a mi legveszedelmesebb mindennél, még mindig a Lőrinczre való emlékezés környezi?

Elérkezett a theázis ideje. Thea után mr. Gilbert sétautat ajánlott. Norina egész közönyösen vevé kalapját, s kiléptek a szürkeütembe. A halvány világosság eltűnt a nyugoti égen, és a szél zugott a bokrokon keresztül, hol tegnap este egy másik kedvesével állott.

Az időnek bizonyos hirtelen történt változása, közeli vihar kitörését jelzé; de a gondolatokba mélyedt, levert arcocskán semminémű jel, nem sugta meg Gilbert Richardnak, az okos jogúgyésznek, hogy életének legédesebb reményei az éjjel hajtörést fognak szenvedni.

Különfélék.

+ **Leleplezve. L e á n y:** Kedves mamám, kívánok neked a születésnapodra minden jót; mindent, amit csak magamnak kívánhatok.

A n y a: Eredj már! Hát ugyan kell is nekem vőlegény.

+ **Az optimista. A. Igaz az, doktor ur, hogy az öreg Szeprényi olyan súlyos beteg?**

Dr. B. No, beteg, beteg, de nem olyan nagyon.

A. De hiszen ma mondta a neje, hogy halálán van az öreg.

Dr. B. Oh, tetszik tudni: némelyek már olyanok, hogy mindent rózsás színben látnak.

* Élet.

Szörnyű élet! Lenni tenni Hasztalan, hiába, Játszunk biztos veszteségre, Bizonyos halálra.

Pillanatra pihenőre Csalogat egy szeglet? Vak félelme a halálnak Nyomon üldöz, meglep.

Küzdés és félsz, — hir, szerencse Míg mind el nem pártol. Szörnyű élet! nyolczvan évig Félni a haláltól.

Zempléni Árpád.

+ **Közmoncsások a nőkről.** Jobb, ha több feleséged van, mint ha csak egy van: ha veszekednek legalább nyugton hagynak. (A r a b.)

Ki feleségétől nem fél, Istentől sem fél. (M a g y a r.)

A féltékeny férjek olyanok, mint a koresei cséger: megmutatják, hol van a jó bor. (S p a n y o l.)

Ki feleségét nem félti, nem szereti. (M a g y a r.)

+ **A szem ápolása.** A szemek ragyogó tükrök, melyekben saját lelkünk tükröződik. A szemnek szépsége színében, tüzeiben, alakjában és kifejezési képességében rejlik. Fiatal korban a korai lefekvés este, úgy hogy éjjel előtt két órai alvásában pihenjen a szem, egyik fő módja a szem ápolásának. A sok éjjelezés és munka, főképp lámpafénynél, kiontja a szem tüzeit. Egészséges szemet mindig természetes hidegségű vagy állott vízben kell mosni. Ha a szemek könnyűl, munkától, vagy éjjelezéstől szenvedtek, a szemhéjak megvereledtek és kidagadtak, akkor kitűnő erősítő szer egy pohár állott hideg vízben fürösztetni a szemeket, úgy, hogy nyitottan beletartjuk a szinig megtelt pohárba. A „Römershauseni” szemviz kitűnő szer gyenge szemeknek. (Készítési módját lásd a 8. számban.) Dagadt, veres szemekre kitűnő szer a következő is: két-háromszorosan összehajtogatott néhány igen finom gyolcskötéléket készítünk elő, az egyiket belemártjuk hideg vízbe, melybe zöld petrezselyem van téve s a dagadt szemekre kötjük; mikor fölmelegedett a beteg szemtől eltávolítjuk s rátesszük a másodikat. A farradt s égő szemek pihentetésére este lefekvéskor egy összehajtogatott lágy selyemvagy igen finom vászonkendővel kell azokat bekötöni, mi kitűnő hatása szokott lenni. Jó szer a következő is: egy darab timsót tojásfehérével addig dörögölünk, míg kenőcsesé válik, amelyet vászonkendőre kenünk s a dagadt szemekre kötjük.

Gyakori baj az a sűrű nedv, mely álmokközben képződik a szemben és a pillákhöz tapad. Ez ellen a langy kámforos szemfürdő a legjobb, de csak kevés kámfor legyen benne. Hanem ismételtlen fölemlitem: a legjobb szemviz a Römershauseni. (Kipróbálva.)

A. Vilma.

Ház körül valók.

+ **A tehén ivóvize.** A tehén több tejet ad, ha vizenyős takarmányt kap és bőven megittatják, de csak mérsékelt hideg vizet szabad neki adni, mert ha a gyomra hirtelen lehűl, emésztési zavarok, kólika stb. baj keletkezhetik. Nem szabad megengedni, hogy a tehén iszapos pocsolyákból, vagy egyéb piszkos vizet igyék, mert gyakran észrevehető ez a tej rossz ízén és az állat egészségére is káros lehet.

+ **Esővízben való kifőzés.** Mindenesetre árt a fehérműnek, ha huzamosabb ideig a szekrényben áll, mert nem csak hogy kitörök a fehérmű a behajtások mentén, hanem a hosszú fekvésben egészen megsárgulnak s ezt aztán igen nehéz kimosni, kivált ha a fehérmű sokáig nem használtatott. Azzal tehát koránt sem kiméljük meg, ha a szekrényben elzárva tartjuk. Ajánlatos az ilyen eltett fehérműket időnként megmosatni. Ha az esővíz tiszta, akkor nem árt a fehérműnek ha benne kifőzik, sőt ruhát csak lágy vízben jó kifőzni. Például vannak olyanok is akik csak kutvizben főzik ki a ruhát, persze szódát tesznek bele, hogy lágyítsa a vizet. Mert nincs mindig esővíz készletben, ha nagymosás van, vagy pedig folyóvíz hiányában kénytelen az ember a kutvizhez folyamodni. En részéről a folyóvizet pártolom.

T.-né.

Törvényszék.

§ A bebrácsi aranytolvaj. Zajacz Istvánt, ki az amerikai, n e w y o r k i Balbach-féle aranyolvastó intézetet egy millió erejéig maglotta, mint már jelentettük, elfogták és a l i p t ó - s z e n t - m i k l ó s i járásbíróházába kísérték. Tudósítónk most azt írja hogy Zajaczot a rózsashegyi királyi ügyész kihallgatta, az aranytolvaj azonban mindent konokul tagad. A lipító-szent-miklósi járásbíróház távirati érintkezésbe lépett a n e w y o r k i osztrák-magyar konzulátussal s abban állapodtak meg, hogy Zajaczot vizsgálati fogságban tartják addig, míg a tolvajság bizonyosságait Newyorkból a járásbíróháznak meg nem küldik.

Közgazdaság.

Debreczen, márczius 30.

Készáru tartatott:

Okt. buza	7.74 — 75.
Tavaszi buza	7.47 — 48.
Okt. rozs	6.36 — 37.
Októberi zab	4.90 — 91.
uj tengeri 1899	5.38 — 40.

Az altalajturó eke haszna. Száraz, csapadékban szegény vidékeken az altalajturó eke használatát nem lehet eléggé ajánlani. Számos kísérlet bizonyítja, hogy altalajturóval porhanyított talajokon a növényzet sokkal inkább kibírja a szárazságot, a mi természetes is, mert rövid, de nagy eső a csak felületesen porhanyított földről nagyrészt lefolyik, ellenben a mélyebben porhanyított föld sokkal nagyobb mennyiségű vizet képes absorbeálni s azt hosszabban is megtartja, mert hajcsövessége mélyebben van széjjel rombolva, kétségtelen tehát, hogy az ősszel vagy télen át végzett mélyítés a talajnak mar csak azért is nagyon előnyös, mert a szárazság káros hatását jelentékenyen csökkenti. Amerikában a nebraskai kísérleti állomáson hajtottak végre e tekintetben érdekes kísérletet. Egyrészt mellett fekvő, jó trágyaerőben levő, szuperfiszfáttal bőven megtrágyázott területek egyikét altalajturóval megporhanyították, a másikat pedig közönségesen megszántották. Az eredmény meglepő volt. A csak közönséges módon megszántott területen az elvetett tengeri a szárazság miatt gyöngye, vékony szájakat bocsájtott s azon apró csöveket termelt, a mélyen szántott

talajon pedig a legszebb termés volt. Természetes, hogy az altalaj porhanyítása csak ott ajánlható, ahol a talaj elegendő mély, nem kavicsos, nem agyagos.

A gyümölcsfák nyesése ültetésnél. A nemes gyümölcsfák kezdő tenyésztői még mindig nincsenek tisztában azzal, hogyan kell azokat a fűcskákat, melyeket ősszel a fűiskolából kivettek és elültettek, nyesni. Vagy csak a tavasszal nyessék azokat? Vagy az ültetés után való évben nyessék csak? Mindezen szakember egyet ért abban, hogy nem jó az átültetéssel is már megzavart fűcskát a tél előtt a nyesséssel rajta ejtendő sebekkel még gyöngíteni. Csak ha az átültetett fűcska jól áttelelt, akkor bírja ki veszély nélkül a nyesést. A mi azt illeti, a nyesés az első tavasszal vagy rá egy évre történjék-e, arra nézve ki lehet mondani azt, hogy már az első tavasszal lehet, de az ágakat valamivel rövidebbre kell nyesni, mintha a fűcska átültetve nem lett volna. Ha az átültetés gondtal történt, akkor erős lesz a hajtás, hogy megelégedhetünk vele.

Növénytermelési kísérletek. Darányi földmívelésügyi miniszter — utasította a debreczeni dohány kísérleti állomás vezetőjét, hogy különösen az amerikai biczk fredericzkkel, konektikuttal, Wifhe, Barlay, Maglaudi és Kirdohányfajok beérési és termelési kísérletét fektesse a főszulyt, természetesen a külföldiek mellett azokra a belföldi fajokra a melyek elfajzása vidék szerint sokkal silányabb dohány termelésre vezetett. A magyar — óvári növénytermelési kísérleti állomást pedig utasította, hogy alacsony búzával, hanna árpával, duppazabbal legyen jövőben is tüzetes termelési kísérleteket, különösen pedig tanulmányozza a burgonya átöröklési képességét, mert ha a tudás-e téren megállapodnék, a degenerált felvidéki burgonya termelés minőségén rövidesen segíteni lehetne, míg azt most úgy ellensúlyozzák, hogy a miniszter a felvidéki bngonya minőségének javítása érdekében 4000 mázsa gumót vetőmagul ingyenesen kiosztatott a felvidéken.

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás. 25.

— Mily beteg kinézése van kegyednek, mondá a boldog vőlegény nevetve. Vagy csak én vagyok oly nagy ijesztő kegyed előtt?

Karon fogta őt, mint olyan, kinek joga van hozzá, s bevezette a házba. Egyedül voltak a társalgó szobában, és Norina megkísérté a nyugodtságot, hogy beszédét meghallgathassa és arra felelhessen. Ijedve vevé észre, hogy Gilbert őt komoly, aggodalmas szemekkel kezdi vizsgálni.

Mit jelentsen e változás arcán? gondolá Gilbert. Félelmet a közeli menyegzőtől, leányos aggodalmat, vagy, a mi legveszedelmesebb mindennél, még mindig a Lőrinczre való emlékezés környezi?

Elérkezett a theázis ideje. Thea után mr. Gilbert sétautat ajánlott. Norina egész közönyösen vevé kalapját, s kiléptek a szürkületbe. A halvány világosság eltűnt a nyugoti égen, és a szél zugott a bokrokon keresztül, hol tegnap este egy másik kedvesével állott.

Az időnek bizonyos hirtelen történt változása, közeli vihar kitörését jelzé; de a gondolatokbamélyedt, levert arcocskán semminemű jel, nem sugta meg Gilbert Richardnak, az okos jogügysznek, hogy életének legédesebb reményei az éjjel hajtótörést fognak szenvedni.

A sétat igen halgatag volt. egymás-mellett haladtak az elhagyatott uton, míg a világosság mindinkább elhalványodott az égen és a bársony mezőkön, hol az állatok legeltek. Zord árnyék keletkezett körülöttök, a férfi szívében is árnyba borultak a boldog remények, és kimondhatatlan aggály töltte el kebelét és sem a szél üvöltése, sem a fák zugása, nem tudta megsugni a legközelebb történéndőket.

Fellette komor séta volt ez, — utolsó az életben. Azon kevés szavak, melyek elmondattak, mind mr. Gilbertől eredtek. Elbeszélte Norinának a menyegzőre tett előkészületeket — beruházásokat. A lakás New-York legkiválóbb helyén már készen volt és várt reá. Menyegző után kéjutazást tesznek Montrealba és a Niagarához, ha épen Norinának más választása nincs. Azonban sokkal kedvesebb lesz előtte, ha a régi, előtte oly kedves kanadai várost újra meg fogja látni.

— Igen ő mindig örvideni fog; hogy Montrealt megláthatja. Nem, neki nincs más választása. A borzalom átfutotta, midőn ezt mondá, mereven nézett a távolba s nem merde szeméit felemelni. — Hiszen jó volna ez, a Niagara is, és minden másféle hely. Azonban az idő homályosodik, hűvös lesz, és sokkal jobb volna már hazatérni, mondá Norina hirtelen.

Gilbert előtt valami feltűnő volt Norina hangjában, viseletében és modorában. Még halgatabban mint jöttek, tértek vissza a mezőkön keresztül, melyekre már a sötétség leple leereszkedett. A hold feljött és sötét felhők közt bujdosott minőn a lakhoz közeledtek. Mr. Gilbert megállott és az égre emelte szeméit.

— Figyelje csak a szelet, mondá, holnap alkalmasint változásunk lesz.

— Változás, mondá Norina kissé rekedt hangon, — igen, a vihar igen közel van.

— És e nyers éji szél megreszketeti. Kegyed kedvesem oly halvány és hideg mint egy szellem. Jöjjön, siessünk a házba.

Gilbert máhái megérkeztek, s már a csarnokban le voltak téve, midőn beléptek. A testvérek ünnepi ruhában a társalgó szobában ültek, de igen komolyan és nyugodtan. Az árnyék mely künn Gilbert szívet elborítá, itt is elterjedtnek látszott.

Norina zongorához ült, arcát elfordítva a világosságtól, játszotta a kívánt zenedarabokat, mikből mindig oly darabokba csapott át, melyek leginkább illettek kedély állapotához, míg mr. Gilbert már nem bírta kiállani az édes gyászhangokat.

— Kegyed zenéje nagyon buskomor, kedvesem, mondá Gilbert nyugodtan. Nem lenne hajlandó mást dalolni?

— Ma nem. Erzem, hogy főfájásom teljesen még nem szűnt meg. Lesz oly kegyes megbocsátani, ha visszavonulok.

E szavaknál felemelkedett, meggyújtott egy lámpát, s hidegen jó éjt kívánva eltávozott.

Folyt. köv.

Szerkesztői posta.

Eltha. (Pécs.) Mit mondanánk hozzá, ha „tehetőségük” az egész magyar irodalmat, vagy legalább annak jelesebb termékeit átköltenek? A kérdés mindenestre fogós és pedig azért, mert bajos rá nem gorbán válaszolni. A mutatványt azonban mások elrettentésére kiadjuk. Ön tehát Vörösmarty „Széplonkái”-jának átköltötte ezt a négy sorát:

„Teged is te erdők szép virága,
Üdvözölve tisztel e pohár,
Hozzon Isten egykor föl Budára,
Ősz apáddal a vadász elvár.

S az átköltött strófa így szól:

„Emberi kor végső határáig
Éljen ön szerelmes hajadon,
Gyors vonattal ha föl jön Budára,
Várni fogom kint a perronon.”

B. K. (Budapest.) „Gyöngye vagy még a sarlóra!”

Zene-estélyek.

A Bika kávéházban szerda: Rácz Károly szombat: Magyar Testvérek vasárnap: Veres Tóni.

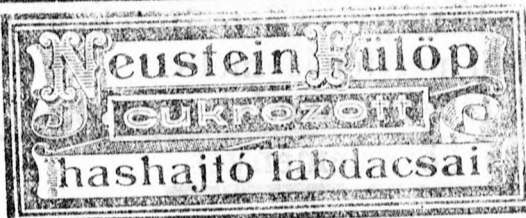
A „Központi kávéházban” naponta felváltva Rácz Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

A „Magyar-király” kávéházban Kedden és Csütörtökön felváltva Rácz Károly és Kiss Béla zenekara tart zene-estélyt. Szombaton este a helybeli 39-ik gyalogezred zenekara játszik.

Corsó-kávéházban zeneeste hetenként 3 szor. Hétfőn Magyar Testvérek, Szerdán Kiss Béla csütörtökön Rácz Károly zenekara játszik.

A „Balaton” kávéházban hetenként kétszer Csütörtökön és Vasárnap cigányzenekara játszik.

Az „Angol-Királyné” kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rácz Károly. Vasárnap felváltva Rácz és Magyar-Testvérek tartanak zene-estélyt.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacok.)

SZÉKSZOBULAS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tükercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint 0. e.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdaccai Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomttásbana „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvénytiszteleg védett csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza
WIEN, I. Plankengasse 6.

Raktár Debreczenben: Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Baláss Ödön, Mihailovits István, Muraközy László és Füleki Pál gyógyszerházában.

Kabátok

Gallérok

Kostümök

Napernyők, Blouzok, Övök és bár mily női és gyermek felöltők minden kivitelben találhatók.

Halmágyi Samuel női divat áruházában.

Előfizetési felhívás!

A midőn a „DEBRECZENI HIRLAP“ április—juniusi új évfolyamának alkalmából ismételten felhívjuk a nagyérdemű közönség pártfogását, először is a lapunk keretében beállott nevezetes változást jelentjük be.

A „DEBRECZENI HIRLAP“ már e hó 27-től kezdve korán reggel jelenik meg s eddigi terjedelmének megtartása mellett, **legnagyobb és egyuttal legolcsóbb lapja lesz Debreczennek.**

Táviratokkal sürgöny-levelekkel bőven el leszünk látva.

Most folyó regényünk mellett még egy érdekesítő regényt közlünk. Azon leszünk, hogy a

„DEBRECZENI HIRLAP“ legyen, a mint eddig is volt:

A jog, törvény és igazságot képviselő, pártoktól és kormánytól egyaránt **független** közlöny a politikában, a város és közönségének érdekeit hiven őrző helyi lap, családi olvasmányok tekintetében kifogástalan irodalmi közlöny és e mellett gyors értesítésekkel rendelkező hirlap.

Csak is nagymérvű pártfogás mellett lehetséges célunk elérése, mely abban áll, hogy olcsósága mellett is magas színvonalon álló lappal szolgáljuk a nemes város közvéleményét.

„DEBRECZENI HIRLAP“

ára számonként **2 kr.** (4 fillér)

— **Előfizetési ára:** —

Helyben :		Vidékre :	
Egész évre	6 frt.	Egész évre	10 frt.
Fél évre	3 frt.	Fél évre	5 frt.
Negyed évre	1 frt. 50. kr.	Negyed évre	2 frt. 50. kr.
Egy óra	50. kr.	Egy óra	1 frt.

Előfizetők a lapot ápril. 1-ig ingyen kapják.

Előfizetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban (Piacz-utca 79. szám.) valamint Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében. Előfizetést gyűjtőknek 10 előfizető után egy érdekesítő regénnyel szolgálunk.

Ajánljuk a X. évfolyamát élő lapunkat a nagyérdemű közönség pártfogásába. Debreczen 1900. márczius hó.

A „DEBRECZENI HIRLAP“

szerkesztősége és kiadó-hivatala.